

Література

1. Біда С. О. Базові емоції : поняття та види / С. О. Біда // Проблеми сучасної психології : Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. — Вип. 16. — Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2012. — С. 35-46.
2. Изард К. Э. Психология эмоций / К.Э. Изард. — СПб. : Питер, 2006. — 464 с.
4. Виховання особистості: підручник / І.Д. Бех. — К.: Либідь, 2008. — 848 с.
5. Педагогіка вищої медичної освіти: Підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко. — К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2014. — 286 с.
6. Cannon W. B. Bodily changes in pain, hunger, fear and rage: An account of recent researches into the function of emotional excitement. — 1915. («Тілесні зміни при болю, голоді, страху і гніву»)

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНЯТ

Еланська Д.В., Кондель В.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

На сучасному етапі розвитку суспільства кількість дітей із мовленнєвими порушеннями невпинно зростає, що зумовлено різноманітними соціально-психологічними, генетичними чинниками, органічними ураженнями центральної нервової системи тощо. Ці діти відчувають труднощі як у засвоєнні необхідного програмового матеріалу (садочки чи школи), так і в спілкуванні, налагодженні стосунків з однолітками та дорослими. Перспективним засобом корекційно-розвиваючої роботи з цими дітьми є використання здоров'язберігаючих технологій у діяльності логопеда дошкільного закладу, які суттєво оптимізують процес корекції мовлення дітей-логопатів і сприяють оздоровленню всього їх організму [1].

Існуючі класифікації здоров'язберігаючих технологій можна поєднати в кілька груп: здоров'язберігаючі технології, що створюють безпечні умови для перебування дитини в дошкільному навчальному закладі; оздоровчі технології, які спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей (фізична підготовка, загартування, гімнастика, масаж, музична терапія тощо); технології навчання здоров'ю — гігієнічне навчання, формування життєвих навичок, статеве виховання, профілактика травматизму; виховання культури здоров'я — виховання особистісних якостей, які сприяють збереженню і зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про нього як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя [2].

До традиційних здоров'язберігаючих методів у роботі логопеда відносять: валеологічні хвилинки, артикуляційну гімнастику, мовні ігри з рухами, ігри на розвиток дрібної моторики, вправи дихальної гімнастики, гімнастику для очей, пальчиковий театр, мімічні вправи, фізкультхвилинки, логоритміку [3, 4].

Важливим і найпершим етапом корекційного впливу на дітей-логопатів, незалежно від виду їх мовленнєвого дефекту є розвиток правильного діафрагмального дихання, тривалості видиху, його сили та плавності. Завданням логопеда є навчити дітей вдихати повітря через ніс, а видихати

через рот, сформувати тривалість видиху, необхідного для мовленнєвого висловлювання. Вправи на розвиток мовного дихання («Сніжинка», «Листочки», «Дмухай сильніше», «Гарячий чай» та ін.) можна використовувати як на фронтальних, так і на індивідуальних заняттях.

Важливою складовою логопедичної роботи є розвиток у дітей сили і висоти голосу, засвоєння вміння говорити без напруження, змінюючи голос відповідно до ситуації. Вправи на розвиток голосу можна доповнювати групами вправ на розвиток міміки, артикуляції, фонематичного сприймання, граматики, лексики, інтонаційної виразності мовлення, елементами логоритмики, що сприяє розвитку почуття музичного ритму та темпу, покращує пам'ять та активізує увагу і є корисним не тільки для дітей з явними недоліками мовлення, а й для усіх дошкільнят.

Нетрадиційними методами оздоровлення в логопедичній роботі, які останнім часом все більше привертають увагу спеціалістів, називають Суджок терапію, елементи самомасажу обличчя і пальців, біоенергопластики, кінезіологічні вправи та ін.

Дотримуючись здоров'язберігаючих технологій на логопедичних заняттях, варто пам'ятати про корекцію психоемоційної сфери дітей, створювати позитивний емоційний фон, використовувати аудіо записи тощо.

Таким чином, застосування і вибір здоров'язберігаючих технологій залежить від професійної компетенції логопеда, вміння орієнтуватися в різних ситуаціях корекційно-розвивального процесу, створювати психофізіологічний комфорт дітям під час занять, здібності організовувати заняття цікавішими та різноманітнішими. Загалом, здоров'язберігаючі технології на логопедичних заняттях сприяють створенню умов для формування мовленнєвого висловлювання, допомагають коригувати поведінку дітей і долати психологічні труднощі, знімати емоційну напругу та тривожність тощо [1].

Література

1. Єланська Д.В. Роль здоров'язберігаючих технологій в оптимізації процесу корекції мовлення дошкільнят / Д.В. Єланська, В.М. Кондель // Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : матеріали IV Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, 20 квітня 2018 р. — Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. — С. 48–49.
2. Кисла О., Кошель А. Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку засобами здоров'язбережувальних технологій / О. Кисла, А. Кошель // Проблеми підготовки сучасного вчителя. — 2014. — № 9 (Ч.2). — С. 101–106.
3. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі: Навч. посібник / А.М. Богуш, Н.П. Орланова, Н.І. Зеленко, В.К. Лихолетова. За ред. А.М. Богуш. — К.: Вища шк., 1992. — 414 с.
4. Шеремет М.К. Логопедія. Третє вид., перероб. та доп. / За ред. М.К. Шеремет. — К.: Видавничий дім «Слово», 2014. — 672 с.